

דף ו.

עין משפט א.

או"ח סימן שסה פעיף ב

ב. נפרץ המבוי שתיקנו אותו בלחי או קורה שלא בצדו כלפי ראשו, שעורו בעשר אמות^ה, ואפי' לא נשתייר מן הכותל כלום, ובלבד שלא בוקעים בו שם רבים.

הגה: אבל בוקעים בו רבים^ט אפי' לא נפרץ אלא ד' טפחים צריך לתקנו^י.

עין משפט ב.

או"ח סימן שסד פעיף ג

ג. מבוי עקום כמין דל"ת^כ דינו כאילו היה מפולש^ל וצריך צורת הפתח בעקמומיותו וגם בשני ראשיו יעשה לחי או קורה או צורת הפתח בכל אחד משני ראשיו, ולחי או קורה בעקמומיותו. אם המבוי עשוי כמין חי"ת, צריך צורת הפתח בשני עקמומיותיו^מ ולחי או קורה בשני ראשיו הפתוחים.

עין משפט ג.

או"ח סימן שסה ב ג

ב. נפרץ המבוי שתיקנו אותו בלחי או קורה שלא בצדו כלפי ראשו, שעורו בעשר אמות^ז, ואפי' לא נשתייר מן הכותל כלום, ובלבד שלא בוקעים בו רבים.

ה. וסעיף זה פירוש לסעיף א'. מ"ב אות ו'.

ט. דשוב אינו נקרא פתח אלא דרך הרבים.

י. היינו שימעטנו מארבעה טפחים, או יעשה שם צורת הפתח.

כ. ופתוח משני ראשיו לר"ה או לכרמלית.

ל. אחרי שעוברין מצד זה לצד השני לר"ה. ובעקמומיות דומה כאילו מפולש שם לר"ה ולכרמלית, וע"כ צריך לעשות שם בעקמומיות צורת הפתח. ועיין במ"ב באות י"ב דיש להקל ואין צריך צורת הפתח בעקמומיות כיון דהמבואות שלנו כחצירות.

מ. דחשבינן לכל עקמומיות כאילו הוא מפולש, וה"ה שיכול לעשות ב' צורות הפתח בשני ראשי המבוי ושני לחיים בשני העקמומיות, מ"ב אות י"ג.

נ. וסעיף זה פירוש לסעיף א'. מ"ב אות ו'.

הגה: אבל בוקעים בו רבים ^ב אפי' לא נפרץ אלא ד' טפחים צריך לתקנו ^ע.

ג. מבוי מתוקן שנפרץ במלואו לחצר ^ב, וגם החצר נפרצה מצד השני לר"ה, אם לא ערבו בני החצר עם בני המבוי, בני החצר מותרים בחצר ^ז אפי' נפרץ החצר לר"ה כנגד פרצת המבוי ^ק, ואפי' גם בוקעים בו רבים ^י, ובלבד שלא תהיה הפרצה למבוי או לר"ה מצד החצר ^ש יותר מעשר אמות, ובני המבוי אסורים אפי' אין פרצתו כנגד פרצת החצר שהיא לר"ה ^ת, מכיון שלא ערבו.

וצריך שכתלי המבוי נכנסו בחצר ג' טפחים לפחות, בענין שאין הגיפופין שנשארו בחצר נראין למי שעומד במבוי, אבל אם נראים, עולים לו משום לחי ומותר גם במבוי ^א.

דף ו:

עין משפט א.

או"ח סימן שמה סעיף ז

ז. רשות הרבים הוא רחובות ושווקים הרחבים ט"ז אמה ^ב ואינם מקורים

- ס. דשוב אינו נקרא פתח אלא דרך הרבים.
 - ע. היינו שימעטנו מארבעה טפחים, או יעשה שם צורת הפתח.
 - פ. עיין במ"ב אות י"ב הקדמה קצרה.
 - צ. כיון שהפרצות למבוי ולר"ה אין בהם יותר מעשר אמות הוי כפתחים, ובני המבוי ג"כ אינם יכולים לאסור על בני החצר כיון שאין לבני המבוי דריסת רגל בחצר. מ"ב אות ט"ו.
 - ק. דלענין חצר לא מחמירינן בזה, לא כן במבוי דהוי כמפולש לר"ה בכה"ג. מ"ב אות ט"ז.
 - ר. אף דבמבוי אם בוקעים בזה רבים פוסל, בחצר לא משגיחין בזה. שם אות י"ז.
 - ש. כך פירש במ"ב באות י"ח.
 - ת. וא"כ אין לנו לאסור לטלטל במבוי משום מפולש לר"ה דאין כאן מפולש אפי' הכי אסור מצד חסרון העירוב, ואז אסור אפי' לא בוקעים בו רבים מר"ה לעבור למבוי דרך החצר, מ"ב אות י"ט.
 - א. ושוב אין החצר יכול לאסור עליו, שם אות כ'.
 - ב. שבת ו' ע"א, ומקום העגלות במדבר היה ט"ז אמה כמו שאמרו בשבת צ"ט ע"א ורש"י שם ופחות מזה הוי כרמלית.
- וכל אמה היא בת ששה טפחים מצומצמות כמ"ש בעירובין ג' וכך פסק הרמב"ם בסוף פ' י"ז משבת. ואם המקום מקורה אינו ר"ה דאינו דומה לדגלי מדבר, ב"י, ומקורה הרי הוא

ואין להם חומה. ואם הם מפולשים משער לשער אפי' שיש להם חומה אבל אין דלתותיו נעולות כלילה ג הם ר"ה. וי"א שכל שאין ששים רבוא ד עוברים בו בכל יום אינו ר"ה.

אור"ח סימן שסד סעיף ב

ב. רשות הרבים עצמה אינה ניתרת אלא בדלתות ה, והוא שננעלות כלילה ו. וי"א אפי' אינם ננעלות אבל צריך שיהיו ראויות לינעל ז, וע"כ אם היו מושקעות באדמה מפנה העפר ומתקנן שיהיו ראויות לינעל, אחר שעשה לה תיקון דלתות לר"ה, חשובה כולה כחצר אחת ואין מבואותיה צריכין תקון.

כרמלית כמו בסעיף י"ד.

ג. וכ"כ השו"ע בסי' שס"ד סעיף ב' אלא שהביא שם דעת י"א שיהיו ראויות לנעול ע"ש. וְאם דלת אחת נעולה זה מבטל דין ר"ה דלא הוי מפולש, ט"ז ס"ק ח', אך השו"ע בסי' שס"ד סעיף ב' משמע דבעינן משני הצדדים נעולות לבטל ר"ה, ועיין בכה"ח אות ל"ד.

ד. וְזו דעת רש"י, וכן נראה דעת הרא"ש בפ"ק דעירובין ובפ"ג דביצה ותוס', אך הרמב"ם בפ' י"ד לא הזכיר תנאי זה, וכ"כ הת"ה בשם הרמב"ן ורשב"א והר"ן והריב"ש. וע"פ הכלל דדעה העיקרית בסתמא א"כ דעת מר"ן כרמב"ם דיש לנו ר"ה בזה"ז גם באין ששים רבוא עוברים באותו יום.

ומש"כ השו"ע בסי' ש"ג סעיף י"ח דלדידן רה"ר שלנו דינו ככרמלית כתב זה בשם י"א אבל לדידיה לא ס"ל אלא כסתמא כאן.

ומש"כ המ"א בס"ק ז' על דעת הי"א דכך פסק השו"ע בסי' ש"ג סעיף י"ח ליתא, וכ"כ הברכי יוסף, ומ"מ במקום שיש עוד צד להקל יש לסמוך על סברא האחרונה. כה"ח אות ל"ז. והט"ז כתב דהיום נהגו להקל ע"פ הי"א ואין למחות בידם, אך לדעת בני ספרד יש להחמיר.

ו. כל שאין ששים רבוא לא הוי ר"ה לי"א כיון דלא דמי לדגלי מדבר, רש"י בעירובין נ"ט ע"א ומביאו הב"י, וי"א דבעינן ששים רבוא ישראל אך משמעות הפוסקים והגמ' לא משמע כן. כה"ח אות ל"ט.

ה. ועי"ז נעשית כחצר של רבים, אבל צורת הפתח לא מהני אפי' מכל צדדיו, ויש סוברים דסגי בדלת מצד אחד הננעלת כלילה דאין זה כבר ר"ה וצד השני בלחי וקורה, מ"ב אות ו'.

ו. שעיי"ז שננעלת כלילה מתבטל ממנה שם ר"ה, שאינה דומה לדגלי מדבר שהיה פתוח כל שעה. מ"ב אות ז'.

ז. ודעת השו"ע כסתמא דבעינן ננעלות ממש, וא"כ אין מערבין ר"ה כי אם בדלתות נעולים, ובעיירות שלנו שמנהג העולם לתקן ע"י צורת הפתח סומכין על הי"א בסי' שמ"ה סעיף ז' דאין לנו ר"ה בזה"ז דבעינן ששים רבוא בוקעין, אך לדעת מר"ן שם דלא בעינן ס' רבוא, וצריך רק דלתות ננעלות כלילה, גם ביש חומה לעיר אין לטלטל ע"י צורת הפתח. ומ"ב באות ח' כתב דבעל נפש יחמיר לעצמו, ועיין בכה"ח אות י"ד-ט"ו-ט"ז.

ג. מבוי עקום כמין דל"ת ה דינו כאילו היה מפולש ט וצריך צורת הפתח בעקמומיותו וגם בשני ראשיו יעשה לחי או קורה או צורת הפתח בכל אחד משני ראשיו, ולחי או קורה בעקמומיותו.
 אם המבוי עשוי כמין חי"ת, צריך צורת הפתח בשני עקמומיותיו י ולחי או קורה בשני ראשיו הפתוחים.

עין משפט ב.ג. או"ח סימן שסד סעיף א

א. מבוי הפתוח משני ראשיו לר"ה ב, או צד אחד לר"ה וצד השני לכרמלית, או שני צדדיו לכרמלית ל, צריך צורת הפתח מ מכאן ולחי או קורה מכאן, אבל אם צדו אחד פתוח לר"ה וצדו השני לחצר נ שאינה מעורבת, א"צ אלא לחי או קורה בשני ראשיו.

הגה: ובלבד שיש לו דיני תנאים למבוי כמו שנתבאר בסי' שס"ג סעיף כ"ו, אבל אם לאו דינו כחצר וצריך תיקון חצר ס משני צדדיו.

עין משפט ד.ה. או"ח סימן שסד סעיף ב

עיינ לעיל עין משפט אות א

- ה. ופתוח משני ראשיו לר"ה או לכרמלית.
- ט. אחרי שעוברין מצד זה לצד השני לר"ה. ובעקמומיות דומה כאילו מפולש שם לר"ה ולכרמלית, וע"כ צריך לעשות שם בעקמומיות צורת הפתח. ועיינ במ"ב באות י"ב דיש להקל ואין צריך צורת הפתח בעקמומיות כיון דהמבואות שלנו כחצירות.
- י. דחשבינן לכל עקמומיות כאילו הוא מפולש, וה"ה שיכול לעשות ב' צורות הפתח בשני ראשי המבוי ושני לחיים בשני העקמומיות, מ"ב אות י"ג.
- כ. ברייתא וגמ' בעירובין דף ו', וכת"ק. ומיירי שבאותו מבוי לא היה ברוחבו שיעור ט"ז אמה שהוא שיעור ר"ה, מ"ב אות א'.
- ל. תוספת דברי הרמ"א.
- מ. שעיי"ז נעשה כסתום ע"י מחיצה והוי כמבוי סתום מג' רוחותיו ומספיק בצד השני לחי או קורה.
- נ. כי אז המבוי אינו מפולש שיש מחיצות לחצר, ודי לו בלחי או קורה כדי לחלק בין דיורי החצר למבוי שלא יאסרו אלו על אלו. מ"ב אות ג', וי"א דמצד החצר צריך דוקא לחי ע"ש.
- ס. ואפי' מפולש משני צדדיו לר"ה אם אין לו תנאים של מבוי, א"צ רק תיקון חצר פס אחד רחב ד' או שני פסין ברחב משהו מכל צד, מ"ב אות ד'.